

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.9.2011
KOM(2011) 564 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**o współpracy w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w ramach
partnerstwa wschodniego**

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**o współpracy w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w ramach
partnerstwa wschodniego**

1. WPROWADZENIE

W programie sztokholmskim, przyjętym przez Radę Europejską w dniu 2 grudnia 2009 r.¹, podkreślono znaczenie **wymiaru zewnętrznego polityki w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (zwanej dalej SiSW)** dla udanej realizacji celów określonych w programie oraz potrzebę pełnej spójności ze wszystkimi innymi aspektami polityki zagranicznej Unii Europejskiej.

Zakres działań UE w ramach wymiaru zewnętrznego polityki w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w ostatnich latach ulegał stałemu rozszerzaniu, a działaniom tym przyświecały, między innymi, 1) zasada poszanowania **demokracji, praw podstawowych i praworządności**; 2) zasada **partnerstwa z państwami trzecimi**, w szczególności z krajami sąsiadującymi, oraz 3) dążenie do wzmocnienia koordynacji i **wymiany informacji** na temat UE oraz działań państw członkowskich i pełnego stosowania wszystkich dostępnych instrumentów.

W programie sztokholmskim zwrócono się do Komisji o przedstawienie planu dotyczącego rozwijania współpracy w dziedzinie SiSW z krajami uczestniczącymi w partnerstwie wschodnim. Potrzebę takiej współpracy podkreślono również we wspólnym komunikacie Komisji i Wysokiej Przedstawiciel z dnia 25 maja 2011 r., zatytułowanym „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”² oraz konkluzjach Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 20 czerwca 2011 r., zatwierdzonych w czerwcu przez Radę Europejską. Trwający właśnie przegląd globalnego podejścia do kwestii migracji również wymaga postępów w tej dziedzinie.

Ułatwianie **kontaktów międzyludzkich**, przy jednoczesnym propagowaniu **praw podstawowych i wzmacnianiu praworządności**, poprawie systemu sądowego, jak również zaangażowaniu we współpracę między organami sądowymi okazało się ważnym warunkiem wstępnym utrzymania pokoju i stabilności i korzystnie wpływa na **gospodarczy, kulturalny i społeczny rozwój** wszystkich krajów uczestniczących.

Do tej pory było ono jedną z zasad przewodnich **partnerstwa wschodniego** ustanowionych na szczycie w Pradze w 2009 r. przez UE oraz Armenię, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzję, Republikę Mołdowy (zwaną dalej Mołdową) i Ukrainę. Pozostaje ono głównym celem partnerstwa wschodniego w mającym **zwiększyć mobilność obywateli w bezpiecznym i**

¹ „Program sztokholmski – Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli” 17024/09.

² Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Nowa koncepcja działań w obliczu zmieniającego się sąsiedztwa, 25.5.2011, COM (2011) 303.

dobrze zarządzanym środowisku. Cel ten pociąga za sobą w pierwszej kolejności zawarcie umów o ułatwieniach wizowych i readmisji. Po ich zawarciu i wprowadzeniu w życie, UE i kraje partnerskie będą we właściwym czasie podejmowały kolejne kroki w kierunku ruchu bezwizowego. Jego wprowadzenie z poszczególnymi krajami uzależnione będzie od spełnienia warunków bezpiecznej mobilności i zarządzania nią w odpowiedni sposób. Szczyt partnerstwa wschodniego w Warszawie w dniach 29-30 września 2011 r. powinien zaowocować potwierdzeniem głównych celów i nadać dalszy impuls działaniom w ramach tego partnerstwa, również w obszarze SiSW.

Walka z narkotykami, które stanowią złożony problem dla zdrowia, społeczeństwa i bezpieczeństwa i wymagają reakcji w różnych obszarach SiSW, powinna nadal odgrywać istotną rolę w kontekście współpracy z krajami uczestniczącymi w partnerstwie wschodnim.

Dialog i współpraca w obszarze SiSW z krajami objętymi partnerstwem wschodnim są już dobrze rozwinięte, zarówno na poziomie kontaktów dwustronnych, jak i wielostronnych. W związku z powyższym nie istnieje potrzeba ustalenia nowych ram, lecz raczej **skonsolidowania, usprawnienia i uzupełnienia istniejących systemów.**

Po doświadczeniach i wnioskach wyciągniętych w pierwszych latach współpracy w ramach partnerstwa wschodniego, niniejszy komunikat przedstawia konkretne propozycje zmierzające do **intensyfikacji współpracy politycznej i operacyjnej** na rzecz ustanowienia **wspólnej przestrzeni w zakresie SiSW między UE i krajami objętymi partnerstwem wschodnim:**

- **konsolidacja istniejących ram** dialogu i współpracy, w tym poprzez identyfikację zasady takiej współpracy, i
- **analiza postępu dokonanego** do tej pory oraz **zaproponowanie kierunku** dalszego wzmocniania współpracy, w tym poprzez priorytety tematyczne.

2. KONSOLIDACJA ISTNIEJĄCYCH RAM INSTYTUCJONALNYCH DLA DIALOGU I WSPÓŁPRACY: ZASADY I STRUKTURY

2.1. Zasady współpracy

Konsolidacja obecnej współpracy w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z państwami objętymi partnerstwem wschodnim powinna opierać się na następujących czterech **głównych zasadach:**

Zróżnicowanie – dalsze postępy w zakresie współpracy w dziedzinie SiSW z każdym z państw objętych partnerstwem wschodnim powinny zależeć od postępów poczynionych przez to państwo w zakresie programu reform w dziedzinie SiSW i we wdrażaniu wszystkich właściwych polityk. Postępy będą monitorowane w ścisłej współpracy z krajami partnerskimi.

Warunkowość – dalsze wzmocnienie współpracy z partnerami na wschodzie powinno być stopniowe i uzależnione od postępów i udanej współpracy w określonych dziedzinach.

Spójność polityki – podejście do współpracy SiSW z partnerami na wschodzie powinno być rozpatrywane w kontekście ogólnej polityki zewnętrznej UE oraz w spójności z innymi politykami UE dotyczącymi tej dziedziny, jak również ze współpracą z innymi państwami regionu.

Współpraca regionalna - promowanie współpracy regionalnej ma kluczowe znaczenie dla reagowania na wyzwania transgraniczne w dziedzinie SiSW i powinno być nadal wspierane.

Oprócz powyższych zasad dla kontaktów międzyludzkich i zwiększonej mobilności duże znaczenie mają dialog, wsparcie i zaangażowanie **organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym społeczności migrantów i władz lokalnych**, zarówno z państw UE i państw objętych partnerstwem wschodnim, i w związku z tym powinny stanowić istotny element współpracy w dziedzinie SiSW.

2.2. Struktura współpracy

2.2.1. Działania dwustronne

W celu uniknięcia sytuacji, w której kolidowałyby ze sobą dyskusje na różnych forach, proponuje się następujące podejście:

- Instytucje w ramach **umów o partnerstwie i współpracy** (i przyszłego **układu o stowarzyszeniu**), a w szczególności właściwe podkomitety oraz dialogi polityczne, powinny nadal stanowić najważniejsze ramy dla dyskusji na temat dwustronnej współpracy w dziedzinie SiSW. Jednocześnie należy kontynuować i intensyfikować dialog na temat praw człowieka.
- Wyniki prac **wspólnych komitetów ds. readmisji** oraz **ds. ułatwień wizowych**, jak również postępy poczynione w ewentualnych **dialogach wizowych** powinny być omawiane na posiedzeniach podkomitetów ds. SiSW.
- W stosownych przypadkach, **partnerstwa na rzecz mobilności (MP)** powinny nadal służyć jako ramy dialogu i **współpracy operacyjnej w zakresie migracji** we wszystkich jej wymiarach: legalnej migracji, walki z nielegalną migracją oraz związków migracji i rozwoju. Najlepiej by było, aby spotkania w ramach partnerstwa na rzecz mobilności organizowane były bezpośrednio z podkomitetami ds. SiSW i stanowiły podstawę dla ich porządku obrad. Zależnie od poczynionych postępów i sytuacji migracyjnej w kraju, możliwość zawarcia partnerstwa na rzecz mobilności powinna, ogólnie rzecz biorąc, być **otwarta dla wszystkich krajów partnerstwa wschodniego**.³
- Zgodnie z bieżącą oceną globalnego podejścia do migracji, oraz w celu poprawy równowagi tematycznej istniejących partnerstw na rzecz mobilności trzeba w dalszym ciągu wspierać współpracę w dziedzinie **migracji i mobilności**. Aby to osiągnąć, należy podtrzymać zobowiązanie ze strony wszystkich zaangażowanych partnerów, zarówno na poziomie politycznym, jak i poziomie wdrażania. Należy opracować **narzędzie monitorowania długoterminowego wpływu partnerstwa na rzecz mobilności** na przepływy migracyjne, zarządzanie przepływami migracyjnymi i inne istotne obszary polityki w krajach partnerskich oraz w UE. Regularne monitorowanie pozwoli określić luki i potrzeby, którymi należy się zająć w ramach partnerstwa na rzecz mobilności. Ponadto, narzędzie to powinno działać w sposób

³ Do tej pory partnerstwo na rzecz mobilności podpisano z dwoma krajami (Gruzją i Mołdawią), a niedługo powinno również dojść do podpisania takiego partnerstwa z Armenią (zob. załącznik).

spójny i zgodny z innymi narzędziami i ramami, aby ukierunkować i zmaksymalizować ich wpływ.

- W celu **intensyfikacji praktycznej współpracy** w ramach partnerstwa wschodniego **obszary o priorytetowym znaczeniu**, takie jak zwalczanie przestępczości zorganizowanej, w tym handlu ludźmi, prawa człowieka i korupcja, powinny być przedmiotem systematycznej dyskusji w istniejących ramach, w szczególności przez podkomitety ds. SiSW oraz w trakcie specjalnego dialogu poświęconego prawom człowieka, jak również w ramach istniejących partnerstw na rzecz mobilności.
- **Współpraca dotycząca narkotyków** powinna być kontynuowana w oparciu o istniejące dwustronne dialogi polityczne z Ukrainą. Dwustronne dialogi rozpoczęte przez polską prezydencję (z Armenią, Mołdową, Azerbejdżanem i Gruzją) powinny być **powielane i otrzymywać ramy instytucjonalne** w dążeniu do utworzenia forów tego typu ze wszystkimi krajami Europy Wschodniej.
- **Ścisła współpraca z odpowiednimi organami** (FRONTEX, Europol, Eurojust, CEPOL, Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu oraz Agencja Praw Podstawowych) powinna być w dalszym ciągu wspierana i powinna nadal stanowić stały punkt obrad na spotkaniach podkomitetów ds. SiSW oraz spotkaniach w ramach partnerstwa na rzecz mobilności. Inne instytucje i agencje, jak np. Europejska Fundacja Kształcenia (ETF) lub Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA), mogą zostać włączone do istotnych zagadnień.

2.2.2. *Poziom regionalny oraz stosunki wielostronne*

Wiele forów regionalnych, na których spotykają się państwa członkowskie UE i partnerzy wschodni, stanowi platformy wymiany informacji i najlepszych praktyk, jak również oferuje możliwość realizacji konkretnych inicjatyw transgranicznych (zob. załącznik). Poniższe zalecenia mają posłużyć **racjonalizacji ram współpracy regionalnej i wielostronnej i zwiększeniu jej skuteczności**:

- W celu zapewnienia odpowiednich wskazówek politycznych i koordynacji, należy rozważyć możliwość zwoływania w kontekście partnerstwa wschodniego specjalnych **posiedzeń na temat SiSW na szczeblu ministerialnym**. Takie posiedzenia mogłyby odbywać się, w stosownych przypadkach, raz do roku w celu podsumowania postępów i określenia kierunku działań w przyszłości.
- W celu **racjonalizacji** ram dla dialogu regionalnego i współpracy, kwestie dotyczące SiSW powinny nadal regularnie pojawiać się w porządku dziennym **platformy wielostronnej partnerstwa wschodniego ds. demokracji, dobrych rządów i stabilności** oraz innych powiązanych platform,⁴ takich jak platforma nr 4, promująca dialog dotyczący kontaktów międzyludzkich. Utworzenie nowego **forum w dziedzinie migracji i azylu** w celu włączenia najlepszych praktyk i doświadczeń zebranych w ramach „procesu Söderköping” do ram partnerstwa mogłoby przyczynić się do realizacji tego celu.

⁴

Platforma ds. zintegrowanego zarządzania granicami, Platforma ds. zwalczania korupcji oraz Platforma ds. poprawy funkcjonowania sądownictwa.

- Biorąc pod uwagę, że **proces praski i proces budapeszteński** w dużym zakresie się pokrywają, właściwe wydaje się włączenie procesu budapeszteńskiego do procesu praskiego. Oba procesy **uzupełniałyby się geograficznie**: Europa Wschodnia i Azja Środkowa byłyby objęte procesem praskim, a „jedwabny szlak”, Iran, Pakistan i Afganistan byłyby objęte procesem budapeszteńskim. Dla procesu budapeszteńskiego kluczowe znaczenie będzie nadal miało uczestnictwo Turcji.

2.3. Koordynacja i pomoc finansowa

Aby partnerstwo wschodnie stało się bardziej operacyjne, niezbędna jest również **skuteczna koordynacja** działań realizowanych przez UE i jej państwa członkowskie. Należy stworzyć **prosty mechanizm monitorujący** działania podejmowane przez wszystkie podmioty, w tym sporządzanie rocznych sprawozdań dotyczących działań wdrażanych w obszarze SiSW.

Potrzeba dalszego wzmocnienia współpracy regionalnej między UE i państwami objętymi partnerstwem wschodnim jest jednym z najważniejszych celów w obszarze SiSW na nadchodzące lata i wymaga **znaczej i elastycznej pomocy finansowej**. W szczególności należy udoskonalić proces budowania sieci między UE i państwami objętymi partnerstwem wschodnim oraz wspierania projektów i programów mających na celu rozwiązywanie kwestii transgranicznych i podobnych, mających wpływ na obydwa regiony. EU powinna także rozważyć zajęcie **silniejszej pozycji, jeżeli chodzi o koordynację darczyńców** w tym obszarze, np. poprzez stworzenie mechanizmów konsultacji poświęconych kwestiom SiSW.

3. PROPOZYCJA PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ W RAMACH DIALOGU I WSPÓŁPRACY W OBSZARZE SiSW: PRIORYTETY TEMATYCZNE

Wzmocnienie partnerstwa w kwestiach SiSW wymaga uruchomienia szerokiego zakresu środków. UE oraz jej państwa członkowskie powinny nadal zachęcać i wspierać państwa objęte partnerstwem wschodnim w zakresie wdrażania wszelkich niezbędnych działań, w tym poprzez podjęcie **kroków mających na celu budowanie zdolności, wymianę informacji oraz najlepsze praktyki**, jak również, w stosownych przypadkach oraz zgodnie z podziałem kompetencji, poprzez przeprowadzenie odpowiednich działań ustawodawczych oraz strategicznych w obszarach migracji i mobilności, bezpieczeństwa oraz ochrony danych, jak również sprawiedliwości oraz praw podstawowych. Nizej wymienione środki powinny w miarę możliwości zostać uwzględnione w układach o stowarzyszeniu będących obecnie przedmiotem negocjacji.

3.1. Migracja, mobilność i udzielanie azylu

3.1.1. *Zbieranie danych, analizy oraz ich skuteczne wykorzystanie przy tworzeniu polityki opartej na dowodach*

W państwach objętych partnerstwem wschodnim przeprowadzono już istotne działania i zainwestowano znaczne zasoby w celu usprawnienia systemów zbierania danych oraz prowadzenia analiz. Obecnie, jako część partnerstwa na rzecz mobilności z Mołdową, jak również w odniesieniu do wszystkich innych państw objętych partnerstwem wschodnim w kontekście projektu finansowanego przez UE „Tworzenie partnerstw w dziedzinie migracji”, przygotowany jest rozszerzony **profil migracyjny**. Niemniej jednak dokładność dostępnych informacji na temat migracji oraz, pośrednio, skuteczność procesu tworzenia polityki opartej na dowodach są znacznie osłabione przez takie czynniki jak **brak**

odpowiednich, gotowych do udostępnienia i wiarygodnych danych statystycznych w regionie, **niska jakość** istniejących danych oraz stosowanie **różnych definicji, metod statystycznych oraz wskaźników** w całym regionie.

Niezbędne jest udzielenie wsparcia **krajowym urzędom statystycznym** w celu rozwinięcia ich możliwości w zakresie sporządzania wiarygodnych statystyk oraz przyjęcia roli koordynatora działalności w dziedzinie statystyki. Ponadto w przyszłości należy wspierać proces **ujednolicenia wskaźników statystycznych i metod** stosowanych w regionie objętym partnerstwem wschodnim. UE powinna wspierać stosowanie formatu HIMS⁵ przy prowadzeniu ujednoliconych badań dotyczących migracji w państwach objętych partnerstwem wschodnim, w celu zbierania danych na temat migracji, w tym informacji o czynnikach wpływających na decyzję o migracji, jak również o konsekwencjach migracji.

W celu uzyskania wiarygodnego i stabilnego źródła porównywalnych danych, w stosownych przypadkach i przy pełnym zachowaniu **zasady poufności statystycznej**, należy propagować włączenie pytań dotyczących migracji w **krajowe spisy ludności oraz badania gospodarstw domowych**.

UE powinna zachęcać i wspierać państwa objęte partnerstwem wschodnim, aby przyjęły one odpowiedzialność za swoje profile migracyjne, by można je było wykorzystać jako **instrumenty udoskonalające spójność i ocenę polityki**.

Ponadto należy podjąć więcej działań mających na celu wzmocnienie **współpracy między instytutami badawczymi** zajmującymi się kwestiami migracji w UE oraz państwami objętymi partnerstwem wschodnim.

3.1.2. Legalna migracja, integracja, związki migracji i rozwoju

Legalna migracja, jeżeli jest dobrze zarządzana, może stanowić odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy, zarówno w kraju pochodzenia, jak i w kraju przeznaczenia. Może ona także skutecznie przyczyniać się do zmniejszenia nielegalnej migracji, jako że oferuje migrantom alternatywne rozwiązania zgodne z prawem. UE oraz jej państwa członkowskie prowadziły działania wraz z państwami objętymi partnerstwem wschodnim nad ułatwieniem legalnej migracji na podstawie inicjatyw i porozumień dwustronnych i w ramach partnerstw na rzecz mobilności.

W celu stworzenia podstawy dla przyszłych działań w tych obszarach, UE prowadzi obecnie badania nad **kosztami i korzyściami migracji zarobkowej** z państw objętych partnerstwem wschodnim do UE.

Aby wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy poszczególnych państw członkowskich UE, UE oraz jej członkowie powinny rozważyć możliwość **otwarcia kolejnych legalnych kanałów migracji** dla migrantów z państw objętych partnerstwem wschodnim. Jednocześnie należy podjąć środki zapobiegające „marnotrawstwu mózgów” oraz utracie umiejętności i kapitału ludzkiego, w tym wdrożenie **mechanizmów służących dopasowaniu do wymagań rynku pracy**, wspieranie **migracji cyrkulacyjnej**, wzmocnioną współpracę w zakresie

⁵ Projekt HIMS (ang. *Household International Migration Surveys*) opracowano w ramach programu MEDSTAT oferującego wsparcie techniczne krajom południowym objętym europejską polityką sąsiedztwa. Projekt ma na celu zebranie danych dotyczących migracji, w tym informacji na temat czynników wpływających na decyzję o migracji, jak również na temat konsekwencji migracji.

przenoszenia praw do zabezpieczenia społecznego oraz uznawania umiejętności i kwalifikacji. Należy podkreślić rolę, jaką w tym kontekście odgrywa Europejska Fundacja Kształcenia.

Partnerstwa na rzecz mobilności tworzą szczególnie przydatne ramy, które mogą sprzyjać zwiększonej mobilności i w których migracja jest lepiej zarządzana. W tym kontekście państwa członkowskie powinny w szczególności rozważyć ułatwienie **legalnej migracji studentów, pracowników akademickich i naukowców oraz ich mobilności wewnątrz UE.**

Należy również podjąć kroki zapobiegające drenażowi mózgów w państwach objętych partnerstwem wschodnim. W tym kontekście UE oraz jej państwa członkowskie powinny wraz z państwami uczestniczącymi w partnerstwie wschodnim dogłębnie przeanalizować możliwości, jakie oferuje **migracja cyrkulacyjna oraz dążenie do zaangażowania osób przebywających za granicą w rozwój ich państw pochodzenia.**

Integracja społeczna migrantów w krajach przyjmujących jest wyzwaniem, przed którym stoją zarówno państwa członkowskie UE, jak i państwa objęte partnerstwem wschodnim. Wymaga ona współpracy między władzami na każdym szczeblu – lokalnym, regionalnym i krajowym – jak również współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, w tym ze stowarzyszeniami migrantów.

UE powinna udzielić dalszego wsparcia mającego na celu **zwiększenie możliwości** krajów partnerskich, aby mogły one skutecznie uwzględniać potrzeby migrantów w polityce publicznej, a w szczególności w polityce społecznej. Ponadto UE powinna zachęcać państwa objęte partnerstwem wschodnim do podnoszenia świadomości w społecznościach lokalnych oraz społecznościach imigrantów na temat **zwalczania ksenofobii oraz zapewnienia egzekwowania praw.** Tematem dalszej współpracy powinno być również opracowanie strategii dążącej do uwzględnienia potrzeb **rodzin imigrantów pozostałych w kraju pochodzenia**, jak również inne społeczne skutki, jakie imigracja wywiera na społeczności lokalne.

Przekazy pieniężne od imigrantów stanowią istotne źródło dochodów w państwach objętych partnerstwem wschodnim. W 2009 r. wartość przekazów pieniężnych przesłanych przez imigrantów zarobkowych do Azerbejdżanu, Armenii, Gruzji, Mołdowy i na Ukrainę wyniosła w sumie prawie 4 mld EUR.⁶

Biorąc pod uwagę rolę, jaką przekazy odgrywają w gospodarkach objętych partnerstwem wschodnim, UE oraz państwa partnerstwa wschodniego powinny kontynuować wysiłki dążące do **zmniejszenia kosztów przesłania przekazu** oraz propagować **zrównoważone wykorzystanie tych środków.** Ponadto, oprócz tradycyjnego skupiania się na przekazach pieniężnych, należy również podjąć inicjatywy związane z oszczędnościami imigrantów i mające na celu ich przekierowanie na cele inwestycyjne w krajach pochodzenia, tak aby udostępnić środki jako kapitał załączkowy dla inwestorów i przedsiębiorców, w szczególności MŚP.

W kontekście legalnej migracji państwa objęte partnerstwem wschodnim muszą sprostać podobnym wyzwaniom; współpraca w tym zakresie mogłaby stanowić dalszą pomoc w przyjęciu adekwatnych rozwiązań.

⁶ World Bank Migration and Remittances Factbook 2011.

Jeżeli chodzi o współpracę dotyczącą **migracji między państwami partnerstwa wschodniego**, należy rozważyć udzielenie wsparcia dla szeregu inicjatyw na szczeblu regionalnym, w tym zbierania, ujednolicenia, analizy oraz wymiany danych dotyczących migracji lub stworzenia **sieci informacyjnej w zakresie migracji** mającej na celu poprawę współpracy oraz wymianę najlepszych praktyk między władzami imigracyjnymi państw objętych partnerstwem wschodnim. Należy również popierać inicjatywy na rzecz zwiększenia **mobilności osób między państwami partnerstwa wschodniego**.

3.1.3. Zwalczanie nielegalnej imigracji oraz współpraca w zakresie readmisji, powrotu i reintegracji

Readmisja obywateli danego kraju, którzy nie są uprawnieni do wjazdu do innego kraju lub pobytu w nim, stanowi jedną z zasad zwyczajowego prawa międzynarodowego, którego powinny przestrzegać wszystkie kraje. **Umowy UE o readmisji** obejmują przepisy ułatwiające i przyspieszające procedury readmisji osób przebywających bez zezwolenia na terytorium państwa członkowskiego UE. Takie umowy są ważnym instrumentem w zwalczaniu nielegalnej imigracji i tym samym stanowią istotny krok ku osiągnięciu zwiększonej mobilności. Obecnie trzy państwa objęte partnerstwem wschodnim (Ukraina, Mołdowa i Gruzja) podpisały umowę o readmisji, a równolegle – również umowę o ułatwieniach wizowych z UE.

UE powinna kontynuować współpracę w zakresie readmisji z pozostałymi państwami partnerstwa wschodniego oraz dążyć do zawarcia **umów o readmisji** oraz równoległego podpisania umów o ułatwieniach wizowych z **Armenią, Azerbejdżanem i Białorusią**. Komisja została już upoważniona do prowadzenia negocjacji dotyczących umowy o readmisji z Białorusią, a równolegle z niniejszym komunikatem przedstawia projekty podobnych upoważnień w odniesieniu do negocjacji z Armenią i Azerbejdżanem. Rada powinna możliwie jak najszybciej przyjąć niezbędne dyrektywy negocjacyjne.

Ponadto UE powinna nadal wspierać państwa objęte partnerstwem wschodnim w ich wysiłkach na rzecz **budowania zdolności** w celu zapobiegania nielegalnej imigracji i jej zwalczania, jak również udzielania pomocy osobom powracającym w zrównoważonym procesie ich reintegracji.

3.1.4. Ułatwienie mobilności krótkoterminowej

Zniesienie obowiązku wizowego jest celem wszystkich sześciu państw uczestniczących w partnerstwie wschodnim i jako takie powinno być przedmiotem uwagi, a współpracę na rzecz osiągnięcia tego celu należy prowadzić aktywnie. Skuteczna współpraca w zakresie readmisji (w tym skuteczne wdrożenie postanowień umowy UE o readmisji), prawidłowe i sprawne wdrożenie umowy o ułatwieniach wizowych oraz aktywne zaangażowanie kraju partnerskiego w dialog i współpracę we wszystkich obszarach przedstawionych w niniejszym komunikacie powinny umożliwić rozpoczęcie dialogu na temat liberalizacji reżimu wizowego.

Umowy o ułatwieniach wizowych stanowią istotny instrument ułatwiający mobilność krótkoterminową oraz są pierwszym krokiem ku liberalizacji reżimu wizowego. Dotychczas weszły w życie trzy umowy o ułatwieniach wizowych – z Mołdową, Ukrainą i Gruzją.

Zarówno UE, jak i odpowiednie państwo partnerskie powinny zapewnić **skuteczne i prawidłowe wdrożenie** umowy o ułatwieniach wizowych. W szczególności w przypadku

Mołdowy i Ukrainy istotne jest, aby jak najszybciej zakończyć toczące się negocjacje w sprawie nowych rozszerzonych umów o ułatwieniach wizowych.

Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami politycznymi UE powinna również zawrzeć podobne umowy z pozostałymi państwami objętymi partnerstwem wschodnim, tj. z Armenią, Azerbejdżanem i Białorusią. Przyjęto już dyrektywy negocjacyjne w odniesieniu do umowy z Białorusią, a niezbędne dyrektywy negocjacyjne dla Armenii i Azerbejdżanu powinny zostać przyjęte przez Radę możliwie jak najszybciej.

Jednocześnie państwa członkowskie powinny położyć większy nacisk na toczące się prace w ramach **lokalnej współpracy w zakresie obszaru Schengen** we wszystkich państwach objętych partnerstwem wschodnim. Należy to uczynić mając na uwadze zapewnienie maksymalnego **ujednoczenia procedur wizowych** oraz pełne wykorzystanie możliwości, jakie oferuje **kodeks wizowy**, takich jak wyłączenie niektórych kategorii osób z obowiązku uiszczania opłaty wizowej oraz wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu lub o długim okresie ważności dla osób z takich kategorii jak studenci, pracownicy akademicki, naukowcy i przedsiębiorcy. Ponadto, w celu dalszego usprawnienia procesu ubiegania się o wizę, państwa członkowskie UE powinny zapewnić wystarczającą liczbę placówek konsularnych na obszarze objętym partnerstwem wschodnim.

Dialog w sprawie wiz stanowi ramy uwzględniające warunki prowadzące do liberalizacji reżimu wizowego poprzez umożliwienie krótkookresowego podróżowania między UE i stosownym państwem bez obowiązku posiadania wizy. Opiera się on na skutecznym wprowadzeniu przez państwo partnerskie szeregu kryteriów dotyczących znacznej liczby kwestii związanych z SiSW. Po przeprowadzeniu fazy rozpoznawczej dialog w sprawie wiz oparto na dwuetapowych planach działania dostosowanych do potrzeb poszczególnych krajów. Dotychczas UE przedstawiła dwa takie **plany działania związane z liberalizacją reżimu wizowego** dla państw objętych partnerstwem wschodnim, a mianowicie dla Ukrainy w listopadzie 2010 r. i dla Mołdowy w styczniu 2011 r.

Plany działania skupiają się na kluczowych obszarach SiSW takich jak bezpieczeństwo dokumentów, zarządzanie granicami i migracją, polityka azylowa, porządek publiczny i bezpieczeństwo, w tym zwalczanie przestępczości zorganizowanej i handlu ludźmi, jak również stosowne działania zewnętrzne i prawa podstawowe. Zawierają one **pierwszy zestaw kryteriów** dotyczących **ram polityki** (prawodawstwa i planowania) i **drugi zestaw** bardziej szczegółowych kryteriów odniesienia, obejmujących **skuteczne i zrównoważone wdrożenie** stosownych środków w celu osiągnięcia konkretnych wyników w danym kraju.

Takie plany działania mogłyby służyć jako **przydatne modele** dla innych państw partnerstwa wschodniego, biorąc pod uwagę szczególne cechy i osiągnięty samodzielnie **postęp każdego kraju oraz spójność w regionie**.

UE będzie nadal wspierać Ukrainę i Mołdowę w ich wysiłkach na rzecz realizacji planów działania związanych z liberalizacją reżimu wizowego. Komisja będzie **systematycznie składała** Radzie i Parlamentowi Europejskiemu **sprawozdania** z postępów w realizacji planów działania. Wraz z niniejszym komunikatem przedstawione zostają pierwsze sprawozdania oceniające w odniesieniu do Ukrainy i Mołdowy.

3.1.5. *Działające systemy azylu i ochrony międzynarodowej zgodne ze zobowiązaniami międzynarodowymi*

Większość państw partnerstwa wschodniego poczyniła znaczne postępy w przyjmowaniu stosownych przepisów mających na celu udzielenie **ochrony międzynarodowej** osobom jej potrzebującym. Niemniej jednak nadal istnieją **istotne luki** dotyczące zarówno **ram prawodawczych, jak i ich wdrożenia**. UE wspiera państwa partnerstwa wschodniego w zwiększaniu ich możliwości udzielania ochrony, między innymi poprzez regionalny program ochrony obejmujący Białoruś, Mołdowę i Ukrainę. Drugi etap tego programu rozpoczął się w 2011 r.

UE będzie nadal zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do **stworzenia odpowiednich ram prawodawczych** i zapewnienia ich **skutecznego wdrożenia**. Ponadto UE będzie kontynuować wspieranie państw partnerstwa wschodniego w dalszym rozwijaniu instytucji i szkoleniu pracowników wydających decyzje o przyznaniu statusu uchodźcy. Będzie również służyła wsparciem w opracowywaniu polityki krajowej dotyczącej **integracji uchodźców**. W stosownych przypadkach wsparcie będzie udzielane we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu, który powinien wspierać kraje partnerskie we wszystkich obszarach praktycznej współpracy w kwestiach związanych z azylem.

3.2. **Zintegrowane zarządzanie granicami**

UE, wraz z organizacjami międzynarodowymi takimi jak Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) oraz innymi krajami-darczyńcami wspiera państwa partnerstwa wschodniego uruchamiając szereg inicjatyw na rzecz zarządzania granicami, takich jak **Misja Unii Europejskiej ds. Szkolenia i Kontroli** (EUBAM) na Ukrainie i w Mołdowie oraz projekt **Zintegrowane Zarządzanie Granicami w Południowym Kaukazie** (SCIBM). Ponadto **inicjatywa przewodnia partnerstwa wschodniego** ustanowiła ramy polityczne dla projektów dotyczących zintegrowanego zarządzania granicami finansowanych z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI). Projekty te mają na celu poprawę możliwości operacyjnych poprzez działania związane z budowaniem zdolności operacyjnych i zdolności specyficznych dla danego kraju oraz przyczynianie się do utworzenia nowoczesnych systemów szkolenia w tych krajach⁷. Mimo że w tym obszarze poczyniono znaczne postępy, opracowanie **szeroko zakrojonej strategii szkolenia** dla tego sektora, jak również **poprawa możliwości instytucjonalnych**, w szczególności w celu skutecznego zarządzania przejściami granicznymi, wymagają dalszych działań.

Jeżeli chodzi o skuteczne zarządzanie granicami, **FRONTEX** ma do odegrania ważną rolę, a współpraca operacyjna podejmowana jest w obszarach wymiany informacji, analizy ryzyka, szkolenia, wspólnych operacji oraz projektów pilotażowych. Dotychczas FRONTEX podpisał dokumenty dotyczące **uzgodnień roboczych** z właściwymi organami w Mołdowie, Gruzji, na Ukrainie i Białorusi. W wyniku tego funkcjonariusze straży granicznej uczestniczą już jako obserwatorzy we wspólnych operacjach koordynowanych przez FRONTEX i biorą udział w niektórych szkoleniach opracowanych przez FRONTEX we współpracy z państwami członkowskimi UE.

⁷ Dodatkowo w ramach ENPI utworzone zostaną w 2011 r. dwa projekty pilotażowe mające na celu (a) wzmocnienie zdolności w zakresie nadzoru oraz współpracę na granicy między Białorusią i Ukrainą oraz (b) poprawę zdolności zarządzania granicą między Gruzją i Armenią.

W ramach istniejących inicjatyw należy udzielić wsparcia w projektowaniu i późniejszym wdrożeniu krajowych **zintegrowanych strategii zarządzania granicami** we wszystkich państwach partnerstwa wschodniego.

Podpisanie **dokumentów dotyczących uzgodnień roboczych** między FRONTEXEM i właściwymi organami w **Armenii i Azerbejdżanie** przyczyni się do poprawy procesu realizacji koncepcji zintegrowanego zarządzania granicami oraz zwiększy wzajemną współpracę między funkcjonariuszami straży granicznej z państw członkowskich UE oraz z tych dwóch krajów.

Jeżeli chodzi o obszar **analizy ryzyka**, można głębiej rozważyć utworzenie sieci regionalnych na wzór sieci na Bałkanach Zachodnich (WEBRAN) oraz rozwinąć ten projekt.

3.3. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Bezpieczeństwa wewnętrznego nie można osiągnąć izolując się od reszty świata, a w szczególności od państw bezpośrednio sąsiadujących z UE. Dlatego też istotne jest, aby zapewnić spójność **wewnętrznych i zewnętrznych aspektów bezpieczeństwa UE** oraz **ich wzajemne uzupełnianie się**. Jak potwierdzono w europejskiej strategii bezpieczeństwa⁸ oraz strategii bezpieczeństwa wewnętrznego⁹, stosunki z naszymi krajami partnerskimi mają istotne znaczenie w zwalczaniu poważnej przestępczości zorganizowanej oraz aktów terroryzmu.

3.3.1. Bezpieczeństwo dokumentów podróжных i dokumentów tożsamości

Zwiększenie bezpieczeństwa dokumentów jest niezbędnym krokiem w celu korzystania z ułatwień wizowych przy wjeździe do państw UE. Niektóre z państw partnerstwa wschodniego rozpoczęły wydawanie swoim obywatelom **paszportów biometrycznych** oraz prowadzą prace nad **zabezpieczeniem procesu wydawania**, w szczególności w związku z dokumentami „źródłowymi”, rejestracją i personalizacją, co jest kluczowe dla międzynarodowej i krajowej wiarygodności personalizowanych dokumentów.

UE powinna zwiększyć **wymianę najlepszych praktyk** z państwami objętymi partnerstwem wschodnim w obszarze bezpieczeństwa dokumentów, skupiając się w szczególności na umieszczeniu danych biometrycznych na dokumentach tożsamości oraz dokumentach podróжных, zapewniając **skuteczność i integralność procesu personalizacji oraz dokonując niezbędnych ustaleń w zakresie ochrony danych**. UE powinna zachęcać i wspierać państwa objęte partnerstwem wschodnim w celu zabezpieczenia procedur wydawania dokumentów oraz ogólnego zarządzania dokumentami tożsamości, w tym stosownymi rejestrami.

3.3.2. Zwalczanie handlu ludźmi

Według najnowszego sprawozdania sporządzonego przez Organizację Narodów Zjednoczonych¹⁰, znaczna liczba **osób będących ofiarami handlu ludźmi w celu**

⁸ Europejska strategia bezpieczeństwa: „Bezpieczna Europa w lepszym świecie” została przyjęta w 2003 r. i poddana przeglądowi w 2008 r.

⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Strategia bezpieczeństwa wewnętrznego UE w działaniu: pięć kroków w kierunku bezpieczniejszej Europy” COM/2010/0673 wersja ostateczna.

¹⁰ http://www.unodc.org/documents/Global_Report_on_TIP.pdf.

wykorzystywania seksualnego oraz osób zajmujących się takim handlem w Europie to obywatele państw uczestniczących w partnerstwie wschodnim. W ostatniej ocenie przeprowadzonej przez Europol¹¹ podkreślono zaangażowanie grup przestępczych w państwach partnerstwa wschodniego w handel ludźmi (oprócz prowadzenia innej działalności przestępczej).

Zwalczanie handlu ludźmi jest **priorytetem dla UE**, a dialog i współpraca z państwami partnerstwa wschodniego w tym obszarze są już znacznie rozwinięte. Obszary współpracy obejmują zapobieganie, zwalczanie handlu ludźmi oraz ochronę jego ofiar, a UE i jej członkowie, jak również Europol, wsparły szereg projektów w celu udzielenia pomocy państwom partnerstwa wschodniego w zwalczaniu tej formy przestępczości.

UE powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego, które dotychczas tego nie uczyniły, aby ratyfikowały **protokół ONZ z Palermo w sprawie handlu ludźmi oraz konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi** oraz optymalnie wykorzystywały instrumenty międzynarodowe do zwalczania wszelkich form handlu ludźmi, takich jak handel w celu wykorzystania seksualnego lub wyzysku w pracy, wykorzystania jako służba domowa lub zmuszania do żebractwa.

UE powinna dążyć do dalszego wzmocnienia współpracy w zakresie zwalczania handlu ludźmi. W szczególności UE powinna ściśle współpracować z państwami objętymi partnerstwem wschodnim w celu zwiększenia możliwości udzielania **ochrony i pomocy ofiarom handlu ludźmi**. Należy to uczynić zwłaszcza poprzez ustanawianie partnerstw między rządami, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami sektora prywatnego tak, aby stworzyć mechanizmy i procedury mające na celu lepszą ochronę i wsparcie ofiar handlu ludźmi oraz zapewnienie ich bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia, oraz zapobieganie handlowi ludźmi. Podstawą tej współpracy powinno być podejście oparte na poszanowaniu praw człowieka, uwzględniające znaczenie stosowania różnej perspektywy w zależności od płci, jak również uwzględnienie praw dziecka.

3.3.3. Zwalczanie przestępczości zorganizowanej

Zwiększona mobilność jest nie tylko korzystna dla obywateli, ale także pośrednio ułatwia działalność **międzynarodowych sieci przestępczych**. Współpraca między UE i państwami objętymi partnerstwem wschodnim w celu sprostania temu wyzwaniu jest już bardzo zaawansowana. Niemniej jednak pojawianie się nowych kanałów i nowych form przestępczości zorganizowanej wymaga stałej współpracy, aby działać w sposób zintegrowany. Dominujące formy przestępczości w regionie to przemyt narkotyków, towarów objętych podatkiem akcyzowym (w tym papierosów) i towarów podrobionych oraz handel ludźmi.

Jednym z instrumentów zwiększających skuteczność zwalczania poważnej przestępczości zorganizowanej oraz aktów terroryzmu jest współpraca, w szczególności na szczeblu operacyjnym, między **Europolem** i państwami partnerstwa wschodniego. Europol zawarł już **porozumienia strategiczne z Ukrainą i Mołdową**.¹²

¹¹ Ocena zagrożenia przestępczością zorganizowaną (OCTA) przeprowadzona przez UE w 2011 r.

¹² Podpisane odpowiednio w dniu 4 grudnia 2009 r. i 12 lutego 2007 r.

W celu dalszego **wzmocnienia współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej**, UE powinna wezwać państwa z regionu objętego partnerstwem wschodnim do spełnienia warunków wstępnych, w szczególności w odniesieniu do ochrony danych, aby być przygotowanym na rozpoczęcie **współpracy strategicznej** między Europolem i państwami partnerstwa wschodniego lub przekształcenie obecnie obowiązujących porozumień strategicznych w porozumienia dotyczące **współpracy operacyjnej**.

UE powinna wspierać **współpracę regionalną** w obszarze bezpieczeństwa i zwalczania przestępczości zorganizowanej. Stosowne inicjatywy powinny obejmować usprawnienie współpracy policji i służb celnych poprzez **wspólne szkolenia**, między innymi we współpracy z **CEPOLEM** i Europolem, **wymianę najlepszych praktyk**, **wspólne dochodzenia**, w szczególności w odniesieniu do przestępstw transgranicznych, wspólne operacje celne koordynowane przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), itp. W tym względzie należy w dalszym ciągu wspierać i rozwijać inicjatywy takie jak projekt „EuroEast police”, mający na celu zwiększenie współpracy w obszarze poprawy bezpieczeństwa wewnętrznego w UE i państwach partnerstwa wschodniego, jak również coroczne konferencje grup zadaniowych do zwalczania przemytu papierosów organizowane przez OLAF. CEPOL, w uzupełnieniu do oferowanych kursów szkoleniowych, powinien również przyczynić się do współpracy w ramach swoich istniejących wspólnych programów szkoleń. Należy rozważyć zawarcie porozumień dotyczących współpracy ze stosownymi organizacjami szkoleniowymi w odnośnych państwach.

UE powinna ściśle koordynować wraz z państwami partnerstwa wschodniego ich wysiłki oraz środki podejmowane w celu **zwalczania przemytu przez wschodnią granicę**, w tym kompleksowe wdrożenie planu działania służącego walce z przemytem papierosów i alkoholu wzdłuż wschodniej granicy UE.¹³

UE powinna nadal wspierać państwa objęte partnerstwem wschodnim we wzmacnianiu zdolności ich organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, aby **skutecznie współpracować w zwalczaniu cyberprzestępczości** poprzez wielostronną platformę ds. demokracji, dobrych rządów i stabilności państw partnerstwa wschodniego, przy wsparciu Rady Europy. Ponadto UE powinna zachęcać kraje partnerskie do ratyfikowania i pełnego wdrożenia **konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości** (nr ETS 185). Konwencja powinna służyć jako wskazówki i ramy dla wszystkich krajów dążących do stworzenia kompleksowych krajowych przepisów zwalczających cyberprzestępczość.

UE powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do dalszego wzmacniania zdolności instytucjonalnych w celu likwidowania zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych (CBRN), w szczególności poprzez aktywny udział w inicjatywie UE na rzecz ośrodków doskonałości CBRN.

3.3.4. Zwalczanie przestępstw finansowych, w tym finansowania terroryzmu

Zwalczanie **prania pieniędzy** jest istotnym środkiem w walce z przestępczością zorganizowaną i inną. Współpraca międzynarodowa stanowi kluczowy czynnik w tej dziedzinie, jako że obecnie istniejące granice nie wywierają prawie żadnego wpływu na przepływy środków pieniężnych.

¹³ Plan działania w celu zwalczania przemytu papierosów i alkoholu wzdłuż wschodniej granicy UE, 24 czerwca 2011 r., SEC(2011) 791 wersja ostateczna.

Walka z **finansowaniem terroryzmu** jest jednym z głównych elementów działań UE na rzecz zwalczania terroryzmu. Temat ten jest przedmiotem regularnych dyskusji na forach międzynarodowych i wielonarodowych, takich jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF), ONZ i innych. Większość państw partnerstwa wschodniego nie należy do FATF, lecz są one (tak jak 12 państw członkowskich UE) członkami organów regionalnych prowadzących działalność analogiczną do FATF. Aktywne zaangażowanie w działalność tych organów jest istotne, aby dostosować krajowe przepisy przeciw praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu do standardów międzynarodowych. UE powinna zachęcać państwa objęte partnerstwem wschodnim do ścisłej współpracy z FATF oraz jej regionalnymi odpowiednikami.

Jednostki analityki finansowej (FIU) są kluczowymi elementami struktury służącej zwalczaniu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. UE powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do wzmocnienia ich jednostek FIU oraz wspierania ich współpracy z takimi jednostkami w państwach członkowskich UE.

UE powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do ratyfikacji i wdrożenia konwencji z 2005 r. o praniu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu (nr ETS 198).

UE powinna wspierać realizację **globalnej strategii ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu**, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 2006 r., stanowiącej kompleksowe ramy wspomagające walkę z zagrożeniem terrorystycznym.

UE powinna także współpracować z państwami partnerstwa wschodniego w dziedzinie **zapobiegania radykalizacji postaw i werbowania osób** na potrzeby działań terrorystycznych.

3.3.5. *Walka z korupcją*

Walka z korupcją wiąże się ściśle z pozostałymi tematami priorytetowymi; jeżeli korupcja nie jest skutecznie zwalczana, może podważyć współpracę i wzajemne zaufanie we wszystkich innych obszarach. W komunikacie Komisji dotyczącym zwalczania korupcji w UE¹⁴ podkreślono, że wsparcie **zwiększania zdolności krajów sąsiadujących w celu zwalczania korupcji** będzie jednym z kluczowych elementów ogólnego wsparcia, które UE udzieli tym krajom partnerskim. Ponadto we wspólnym komunikacie Wysokiej Przedstawiciel UE ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Komisji Europejskiej „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” podkreślono, że poziomy wsparcia udzielanego krajom partnerskim przez UE będą dostosowywane do postępów w procesie reform politycznych oraz budowaniu trwałych struktur demokratycznych, w tym zaangażowaniu rządów w walkę z korupcją.

Państwa objęte partnerstwem wschodnim są obecnie stronami stosownych europejskich i międzynarodowych instrumentów na rzecz zwalczania korupcji. **Wszystkie państwa partnerstwa wschodniego** są członkami Grupy Państw Przeciwko Korupcji (**GRECO**) przy Radzie Europy i wszystkie ratyfikowały lub przyjęły Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (**UNCAC**). Ponadto wszystkie państwa partnerstwa wschodniego

¹⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: „Zwalczanie korupcji w UE”, 6 czerwca 2011 r., COM(2011) 308 wersja ostateczna.

uczestniczą w sieci antykorupcyjnej dla Europy Wschodniej i Azji Środkowej stworzonej przez OECD.

Udział w wyżej wymienionych **systemach monitorowania korupcji** musi być uzupełniony **skutecznym wdrożeniem** stosownych instrumentów prawnych, w tym adekwatnych działań podjętych na skutek rekomendacji udzielonych w ramach tych systemów lub działań następczych związanych ze stosownymi zobowiązaniami politycznymi. W tym kontekście UE będzie nadal zachęcała państwa partnerstwa wschodniego do terminowego wdrażania jeszcze nie zrealizowanych rekomendacji GRECO i aktywnego udziału w mechanizmie przeglądu UNCAC, wspierającego przejrzystość procesu oceny i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego. UE będzie także zachęcała państwa partnerstwa wschodniego do odgrywania aktywnej roli w sieci antykorupcyjnej dla Europy Wschodniej i Azji Środkowej, a w przypadku państw objętych istambulskim antykorupcyjnym planem działania, także do podjęcia dalszych kroków w celu zapewnienia skutecznej realizacji tego planu.

Ponadto **propagowanie kultury uczciwości** powinno nadal stanowić element programów współpracy UE z państwami partnerstwa wschodniego w takich obszarach jak zarządzanie granicami, cła, egzekwowanie prawa i wymiar sprawiedliwości.

W ujęciu ogólnym UE powinna wspierać **większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego** w przyjęcie, wdrożenie i monitorowanie stosownych działań prawodawczych i strategicznych, jako że jest to kluczowe dla stworzenia sprawnych i skutecznych ram antykorupcyjnych.

3.4. Problem narkotyków

Narkotyki stanowią nadal priorytetowy aspekt współpracy UE z państwami partnerstwa wschodniego. W strategii antynarkotykowej UE na lata 2005-2012 oraz planie działania UE w zakresie narkotyków na lata 2009-2012 ponownie potwierdzono zobowiązania UE do udzielenia wsparcia krajom trzecim w celu umożliwienia im bardziej skutecznego ograniczania zarówno popytu na narkotyki, jak i ich podaży. Szczególne znaczenie przypisano poprawie współpracy z państwami objętymi ENPI. Mimo że zaobserwowano pewne postępy w tej dziedzinie, to jednak nadal istnieją znaczne luki w obszarze **zapobiegania narkotykom, ograniczenia szkód oraz leczenia osób uzależnionych**. Ponadto niektóre z państw objętych partnerstwem wschodnim są ważnymi **krajami tranzytowymi** w odniesieniu do narkotyków, które przywożone są do UE z Azji.

UE powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do **aktywnej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim**, w szczególności w zakresie **zapobiegania narkotykom** w grupach najbardziej narażonych na ryzyko oraz udzielania wyspecjalizowanej pomocy zdrowotnej i społecznej mającej na celu zmniejszenie szkód wśród osób zażywających narkotyki, należących do grupy największego ryzyka. W tym kontekście szczególną uwagę należy poświęcić zależności między HIV/AIDS a dożywlnym zażywaniem narkotyków, co jest również wyzwaniem dla sąsiadujących państw członkowskich UE. Współpracę taką można realizować poprzez wspieranie państw partnerstwa wschodniego w rozwijaniu i wdrażaniu zintegrowanych i zrównoważonych **krajowych strategii antynarkotykowych** oraz **zintegrowanych planów działania dotyczących narkotyków**, uwzględniających ograniczenie zarówno popytu na narkotyki, jak i ich podaży, jak również zapewniających lepszą koordynację działań agencji i organów zaangażowanych w kwestie związane z narkotykami oraz włączając programy i usługi mające na celu ograniczenie popytu na

narkotyki, w oparciu o najnowsze dowody naukowe oraz najlepsze praktyki, przy pełnym poszanowaniu godności ludzkiej i praw człowieka.

Komisja angażuje się także we wspólne działania z państwami partnerstwa wschodniego w celu **przerwania szlaków przemytu narkotyków, w szczególności przemytu heroiny z Afganistanu** oraz przemytu substancji chemicznych wykorzystywanych do produkcji narkotyków do Afganistanu. Dlatego też wsparcie budowania zdolności szeregu organów ścigania prawa (policji, służb celnych, wymiaru sprawiedliwości itp.) nadal ma zasadnicze znaczenie. Należy również zwrócić należytą uwagę na zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów narkotyków używanych do nielegalnej produkcji narkotyków oraz substancji psychotropowych.

W stosownych przypadkach należy wspierać potencjał w zakresie monitorowania sytuacji w obszarze narkotyków, między innymi poprzez propagowanie współpracy z **Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii**.

3.5. Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe

3.5.1. Zasada praworządności i reforma sądownictwa

Zasada praworządności jest podstawową zasadą i nadrzędnym celem UE we współpracy ze wschodnimi krajami partnerskimi. UE przywiązuje znaczną wagę do **stopniowych reform instytucji państwowych** w celu stworzenia **skutecznego systemu wymiaru sprawiedliwości i odbudowania społecznego zaufania** do niego. Solidny system wymiaru sprawiedliwości może stać się istotnym czynnikiem wspierającym wzrost gospodarczy. Większość państw objętych partnerstwem wschodnim poczyniła znaczne postępy w reformowaniu systemów wymiaru sprawiedliwości, lecz **nadal istnieją poważne niedociągnięcia** w tym zakresie.

UE jest gotowa na to, aby jeszcze ściślej monitorować proces reform sądownictwa, przy jednoczesnym wspieraniu państw partnerstwa wschodniego i ich zachęcaniu do dalszego wzmacniania systemów wymiaru sprawiedliwości oraz zagwarantowania niezawisłości organów sądowych, ich **bezstronności, skuteczności oraz przejmowania przez nie odpowiedzialności**, jak również zapewnienia **dostępu do organów wymiaru sprawiedliwości**.

3.5.2. Prawa podstawowe

UE przywiązuje dużą wagę do szeroko zakrojonej współpracy mającej na celu ochronę praw podstawowych. Jak ogłoszono w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz jak określono w europejskiej konwencji praw człowieka, akcie końcowym z Helsinek, Paryskiej karcie dla nowej Europy oraz Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, przestrzeganie praw podstawowych tworzy podstawę wewnętrzną i zewnętrzną polityk UE.

Współpraca z państwami partnerstwa wschodniego skupia się na wzmocnieniu przestrzegania praw człowieka, w tym poszanowania praw dziecka, wolności wypowiedzi, wolności zgromadzeń oraz praw osób należących do mniejszości. Propagowanie i włączanie do głównego nurtu, jako podstawowych zasad prawa UE, równouprawnienia płci oraz zwalczania dyskryminacji, jest również uwzględnione w celach programu współpracy, w szczególności w kontekście pochodzenia etnicznego, niepełnosprawności, wyznawanej wiary i poglądów, orientacji seksualnej oraz wieku. Wdrożenie międzynarodowych i regionalnych standardów dotyczących praw człowieka jest istotnym elementem współpracy z krajami

objętymi partnerstwem wschodnim. Ponadto zwalczanie stosowania tortur i niehumanitarnego i poniżającego traktowania jest nadrzędnym celem współpracy UE z krajami partnerstwa wschodniego.

UE będzie nadal zachęcać państwa objęte partnerstwem wschodnim do systematycznego omawiania kwestii praw człowieka, w zależności od potrzeb, na właściwych spotkaniach podkomitetów ds. praw człowieka. Bardziej skuteczne działania w dziedzinie praw człowieka stanowią także kluczowy warunek¹⁵ dalszego rozwoju stosunków UE z krajami partnerstwa wschodniego.

W świetle trwającego pogłębiania stosunków z państwami objętymi partnerstwem wschodnim, UE będzie ściślej **monitorować przestrzeganie praw podstawowych**, przy jednoczesnym wspieraniu i zachęcaniu państw partnerstwa wschodniego do dalszego wzmocnienia ochrony praw podstawowych, obejmujących zarówno indywidualne przypadki, jak i kwestie dotyczące instrumentów prawa międzynarodowego w dziedzinie praw człowieka.

3.5.3. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i karnych*¹⁶

Większość państw objętych partnerstwem wschodnim podpisała i ratyfikowała szereg właściwych konwencji międzynarodowych dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych. Niemniej jednak **nadal istnieją znaczne luki w odniesieniu do przystąpienia do konwencji, a pełne wdrożenie konwencji** wciąż pozostaje wyzwaniem dla wielu krajów.

UE powinna nadal zachęcać wszystkie państwa objęte partnerstwem wschodnim do udziału w istniejących strukturach wielostronnych, w odniesieniu do współpracy w cywilnych i karnych sprawach sądowych. EU powinna również kontynuować wsparcie i zachęcanie państw partnerstwa wschodniego do **pełnego wdrożenia**, wykraczającego poza ratyfikację, właściwych konwencji międzynarodowych dotyczących współpracy w sprawach cywilnych i karnych (np. w zakresie ekstradycji, wzajemnej pomocy prawnej), w szczególności w ramach struktur Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wymaga to w szczególności **nieustających wysiłków na rzecz poprawy koordynacji i współpracy między organami sądowymi a wszelkimi organami ścigania**, w tym poprzez inwestycje w szkolenia, zasoby ludzkie i narzędzia informatyczne. Dalsze działania oraz nieprzerwane monitorowanie wzmocniania praworządności i opracowywania wspólnych norm, jak uzgodniono na wspólnych forach międzynarodowych (takich jak Rada Europy), powinny pozostać stałym celem współpracy UE z państwami partnerstwa wschodniego.

3.5.4. *Ochrona danych*

Stworzenie solidnego systemu zapewniającego prawa osoby fizycznej do ochrony jej danych osobowych, z punktu widzenia zarówno **prawodawstwa**, jak i **skuteczności działań instytucji**, ma istotne znaczenie we wszystkich obszarach współpracy między UE a

¹⁵ Na przykład warunkiem wypłaty środków w ramach pomocy makrofinansowej UE jest stałe przestrzeganie zasady praworządności, utrzymywanie demokracji oraz poszanowanie praw człowieka przez władze krajów objętych partnerstwem wschodnim.

¹⁶ Kwestie współpracy z krajami objętymi partnerstwem wschodnim zostaną szerzej omówione w komunikacie Komisji w sprawie zewnętrznego wymiaru sprawiedliwości, którego publikację przewidziano na koniec 2011 r.

państwami partnerstwa wschodniego, obejmującej wymianę danych osobowych. W szczególności w dziedzinie SiSW solidne zasady ochrony są istotnym warunkiem wstępnym współpracy operacyjnej, zarówno z państwami członkowskimi UE, jak i z agencjami UE, takimi jak Europol i Eurojust. Ponadto gromadzenie i wymiana rosnącej liczby danych osobowych w dziedzinie SiSW, takich jak identyfikatory biometryczne lub osobiste numery identyfikacyjne osób fizycznych umieszczone w bazach danych, również wymagają solidnych zasad zapewniających prawo osoby fizycznej do ochrony jej danych osobowych. W tym celu należy przyjąć **kompleksowe przepisy krajowe dotyczące ochrony danych osobowych** oraz skutecznie wdrożyć te przepisy, tj. między innymi utworzyć w pełni niezależny publiczny organ nadzorujący ochronę danych.

Postępy w tym zakresie różnią się w poszczególnych krajach objętych partnerstwem wschodnim – niektóre z nich ratyfikowały już właściwe konwencje międzynarodowe i wdrożyły odpowiednie przepisy, podczas gdy inne muszą jeszcze stworzyć skuteczne ramy prawne dotyczące ochrony danych. Skuteczne wdrożenie instrumentów ochrony danych pozostaje wyzwaniem dla całego regionu.

EU powinna zachęcać państwa partnerstwa wschodniego do **ratyfikowania właściwych konwencji międzynarodowych, przyjęcia odpowiednich przepisów dotyczących ochrony danych oraz zapewnienia ich skutecznego wdrożenia**, tak aby zagwarantować prawo osoby fizycznej do ochrony jej danych, w szczególności poprzez utworzenie **niezależnych organów nadzorujących ochronę danych**.

4. WNIOSKI

Stała i oparta na zaufaniu współpraca z krajami partnerstwa wschodniego, zarówno na szczeblu **strategicznym**, jak i **operacyjnym**, jest kluczowa dla **zwiększenia mobilności** i propagowania **kontaktów międzyludzkich**, przy jednoczesnym podejmowaniu **wyzwań** i zwalczaniu **zagrożeń**, mających charakter ponadgraniczny, takich jak terroryzm, przestępczość zorganizowana, korupcja oraz handel ludźmi, oraz wspieraniu krajów sąsiadujących z UE w zakorzenianiu podstawowych wartości i **zasad dotyczących praw człowieka, demokracji i państwa prawa**.

UE oraz jej państwa członkowskie zwiększą **techniczne i finansowe wsparcie** krajów partnerstwa wschodniego z myślą o ujednoliceniu niedawno rozpoczętego procesu reform w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Komisja jest przekonana, że zaproponowany zestaw wskazówek umożliwi UE i państwom partnerstwa wschodniego **dalszy rozwój współpracy politycznej i operacyjnej** w ramach partnerstwa wschodniego w obszarze SiSW oraz podjęcie dalszych działań dążących do stworzenia **wspólnej przestrzeni w zakresie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych**, zgodnie z wnioskami i zaleceniami zawartymi we wspólnym komunikacie Komisji i Wysokiego Przedstawiciela z dnia 25 maja 2011 r. zatytułowanym „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” oraz konkluzjach Rady dotyczących europejskiej polityki sąsiedztwa z czerwca 2011 r.

Załącznik

Ogólny przegląd ram dialogu i współpracy w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych między UE a krajami objętymi partnerstwem wschodnim

1. ISTNIEJĄCE RAMY DIALOGU I WSPÓŁPRACY NA POZIOMIE DWUSTRONNYM

Dialog i współpraca między UE a krajami partnerstwa wschodniego mają długoletnią tradycję i szeroki zakres. Opierają się one głównie na **umowach o partnerstwie i współpracy**, podpisanymi z Ukrainą, Mołdową, Gruzją, Armenią i Azerbejdżanem, w tym na działalności właściwych podkomitetów oraz związanym z nią systematycznym dialogiem w ramach tego sektora. Kwestie związane ze sprawiedliwością i sprawami wewnętrznymi (SiSW), w tym prawa człowieka, zawsze stanowiły istotny element tych ram i w tym kontekście uruchomiono szereg różnorodnych inicjatyw. Głównymi forami dialogu z państwami partnerstwa wschodniego są **podkomitety ds. SiSW oraz dialog dotyczący praw człowieka**.¹ W przyszłości umowy o partnerstwie i współpracy zostaną zastąpione przez porozumienia o stowarzyszeniu, w odniesieniu do których toczą się obecnie negocjacje. Ponadto rozwinięto szereg platform dialogu, w trakcie którego omawiane są kwestie SiSW, takich jak **partnerstwa na rzecz mobilności** (obecnie obowiązujące z Mołdową i Gruzją, odpowiednio od 2008 r. i 2009 r.), **dialog w sprawie wiz** z Ukrainą i Mołdową oraz odpowiednie struktury tworzone i posiedzenia organizowane przy różnych okazjach.

Partnerstwo na rzecz mobilności to instrument globalnego podejścia do kwestii migracji, opierający się na założeniach tego podejścia. Stanowi ono ramy polityczne dla ulepszanego i dostosowanego do uwarunkowań poszczególnych krajów dialogu oraz współpracy z krajami trzecimi w dziedzinie legalnej migracji, związków migracji i rozwoju oraz walki z nielegalną migracją, w tym poprzez readmisję.

Dialog w sprawie wiz stanowi ramy uwzględniające warunki prowadzące do liberalizacji reżimu wizowego poprzez umożliwienie krótkookresowego podróżowania między UE i stosownym państwem bez obowiązku posiadania wizy. Zależy on od skutecznego wdrożenia przez kraj partnerski szeregu kryteriów odniesienia obejmujących szeroką gamę kwestii związanych z SiSW, w wyniku realizacji szczegółowego i dostosowanego do potrzeb poszczególnych krajów dwuetapowego planu działania. Dotychczas UE przedstawiła dwa takie **plany działania związane z liberalizacją reżimu wizowego** dla państw objętych partnerstwem wschodnim, a mianowicie dla Ukrainy w listopadzie 2010 r. i dla Mołdowy w styczniu 2011 r. Plany te skupiają się na kluczowych obszarach takich jak bezpieczeństwo dokumentów, zarządzanie granicami i migracją, polityka azyłowa, porządek publiczny i bezpieczeństwo, w tym zwalczanie przestępczości zorganizowanej i handlu ludźmi, jak również stosowne działania zewnętrzne i prawa podstawowe. Zawierają one pierwszy zestaw kryteriów dotyczących ram polityki (prawodawstwa i planowania) i drugi zestaw bardziej

¹ UE rozpoczęła w tym celu kompleksowy dialog dotyczący praw człowieka z niektórymi krajami objętymi partnerstwem wschodnim (Armenią, Białorusią, Gruzją i Mołdową). W przypadku Azerbejdżanu kwestie związane z prawami człowieka omawiane są na posiedzeniach wspólnego podkomitetu ds. SiSW i praw człowieka, a poświęcony jest na to cały dzień, natomiast jeżeli chodzi o Ukrainę, od 2011 r. jeden dzień na posiedzeniach podkomitetu ds. SiSW przeznaczają się na omówienie kwestii związanych z prawami człowieka.

szczegółowych kryteriów odniesienia, obejmujących skuteczne i zrównoważone wdrożenie stosownych środków w celu osiągnięcia konkretnych wyników w danym kraju.

W 2001 r. UE i Ukraina opracowały **plan działania SiSW** w tym zakresie, który poddano przeglądowi w 2007 r. Ponadto UE i Ukraina organizują co roku spotkania na szczeblu ministerialnym w celu omówienia kwestii związanych z SiSW.

Z Ukrainą prowadzony jest systematycznie dwustronny dialog dotyczący kwestii narkotyków. Dialog polityczny z Armenią, Mołdową, Azerbejdżanem i Gruzją został zorganizowany po raz pierwszy przez prezydencję polską.

Ponadto UE rozwinęła szczególne stosunki umowne z niektórymi krajami partnerstwa wschodniego w obszarze SiSW poprzez zawarcie **umów o readmisji i ułatwieniach wizowych** (z Mołdową, Gruzją i Ukrainą²) oraz utworzyła wspólne komitety w ramach tych porozumień. W maju 2011 r. rozpoczęto negocjacje z Mołdową i Ukrainą w sprawie nowych porozumień o szerszym zakresie dotyczących ułatwień wizowych.

Białoruś uczestniczy w działaniach wielostronnych prowadzonych przez kraje partnerstwa wschodniego. Obecnie opracowywany jest wspólny plan przejściowy w odniesieniu do Białorusi. Ponadto kwestie SiSW są poruszane na forach na szczeblu regionalnym, obejmujących niektóre lub wszystkie kraje UE i kraje partnerstwa wschodniego.

Z analizy różnych ram dialogu i współpracy między UE i krajami partnerstwa wschodniego na szczeblu dwustronnym w obszarze SiSW wyłania się **wielopłaszczyznowy obraz**, a te same kwestie omawiane są na wielu forach. Obraz ten jest tym bardziej złożony, że niektóre ramy mają charakter prawnie wiążący (porozumienia o partnerstwie i współpracy, porozumienia o readmisji, porozumienia o ułatwieniach wizowych), a inne są bardziej operacyjne (np. platformy współpracy) lub mają charakter częściowo polityczny (dialog na szczeblu ministerialnym) lub częściowo operacyjny (partnerstwo na rzecz mobilności, dialog w sprawie wiz i towarzyszący mu plan działania). Niektóre z nich obejmują jedynie niektóre kwestie związane z SiSW (partnerstwa na rzecz mobilności), podczas gdy inne stanowią część szerszej struktury dialogu (podkomitety SiSW).

2. ISTNIEJĄCE RAMY DIALOGU I WSPÓŁPRACY NA POZIOMIE REGIONALNYM I WIELOSTRONNYM

Wiele forów regionalnych, na których spotykają się państwa członkowskie UE i partnerzy wschodni, stanowi platformy wymiany informacji i najlepszych praktyk, jak również realizacji konkretnych inicjatyw transgranicznych. Jednak fora te do pewnego stopnia nakładają się na siebie, jeżeli chodzi o zakres **tematyczny i geograficzny**.

W odniesieniu do **kwestii migracji**, zarówno UE jak i państwa objęte partnerstwem wschodnim zaangażowane są w znaczną liczbę różnych procesów. Procesem obejmującym wszystkie państwa partnerstwa wschodniego i niektóre państwa członkowskie UE jest

² Podpisane odpowiednio w dniach 10 października 2007 r., 22 listopada 2010 r. i 18 czerwca 2007 r. Komisja jest również upoważniona do prowadzenia negocjacji w sprawie podpisania takiego porozumienia z Białorusią, a wkrótce przedstawi wniosek o udzielenie podobnego upoważnienia w odniesieniu do prowadzenia negocjacji w sprawie porozumień z Azerbejdżanem i Armenią.

rozpoczęty w 2001 r. **proces Söderköping**, mający na celu wymianę doświadczeń w kwestiach azylu, ochrony międzynarodowej oraz kwestiach związanych z migracją i zarządzaniem granicami między niektórymi państwami UE i, początkowo, Mołdową, Ukrainą i Białorusią, a następnie również z Armenią, Azerbejdżanem i Gruzją.

Wszyscy partnerzy wschodni uczestniczą również w **procesie praskim (Tworzenie partnerstw w dziedzinie migracji)**, obejmującym państwa członkowskie UE, państwa Europy Południowej i Południowo-Wschodniej, jak również państwa Azji Środkowej. Proces ten ma na celu wzmocnienie współpracy między państwami uczestniczącymi w zakresie zarządzania migracją i wszystkich aspektów z nim związanych. W dniach 3 i 4 listopada 2011 r. zaplanowano w Poznaniu konferencję ministrów obejmującą wiele zagadnień, podczas której państwa uczestniczące mają przyjąć plan działania.

Proces budapeszteński to forum konsultacyjne obejmujące państwa członkowskie UE, państwa Europy Wschodniej i Europy Południowo-Wschodniej, państwa Azji Środkowej, jak również USA, Kanadę i Australię. Jego głównym celem jest wymiana informacji i doświadczeń w zakresie kwestii dotyczących migracji legalnej i nielegalnej, azylu, wiz, zarządzania granicami, handlu ludźmi oraz przemytu nielegalnych migrantów, jak również readmisji i powrotu.

Zwalczanie przestępczości o charakterze międzynarodowym jest jedną z kwestii poruszanych w kontekście **synergii czarnomorskiej**, mającej na celu wzmocnienie współpracy między państwami w regionie Morza Czarnego. Jeden z krajów partnerstwa wschodniego, a mianowicie Mołdowa, bierze udział w pracach **ośrodka regionalnego SECI (Inicjatywy Współpracy Państw Europy Południowo-Wschodniej)** zajmującego się **zwalczaniem przestępczości transgranicznej**, będącego regionalną organizacją skupiającą policję i organy celne z 13 krajów w Europie Południowo-Wschodniej. Ośrodek ten wspiera pracę krajowych służb celnych i organów ścigania poprzez przekazywanie informacji, poszerzanie wiedzy, wspólne planowanie oraz podejmowanie wspólnych działań w dziedzinie przestępczości transgranicznej.

W ramach partnerstwa wschodniego stworzono szereg **platform wielostronnych**. Trzy spośród tych platform, a mianowicie platforma ds. **demokracji, dobrych rządów i stabilności** (nr 1), platforma ds. **integracji gospodarczej i konwergencji z polityką UE** (nr 2) oraz platforma ds. **kontaktów międzyludzkich** (nr 4) obejmują niektóre kwestie związane ze sprawiedliwością i sprawami wewnętrznymi. W ramach platformy nr 1 utworzono trzy zespoły mające się zajmować tymi kwestiami, a mianowicie Zespół ds. Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Zespół ds. Walki z Korupcją oraz Zespół ds. Sprawnego Działania Organów Sądowych.

Zespół ds. Zintegrowanego Zarządzania Granicami umożliwia państwom partnerstwa wschodniego oraz państwom członkowskim UE wymianę doświadczeń oraz przedstawianie sprawozdań z postępów w opracowaniu strategii zintegrowanego zarządzania granicami oraz planów działania. Zapewnia on zgodność działalności szkoleniowej ze strategicznym i programowym podejściem do zintegrowanego zarządzania granicami oraz dostosowanie poziomu szkoleń do postępów w opracowywaniu strategii zintegrowanego zarządzania granicami w poszczególnych krajach partnerskich. Aby udoskonalić praktyki zarządzania granicami, zespół wsparł także działania mające na celu zmierzenie zadowolenia społecznego w kontekście działalności punktów kontroli granicznej w państwach objętych partnerstwem wschodnim.

Zespół ds. Walki z Korupcją ma na celu ułatwienie wymiany informacji i najlepszych praktyk w zakresie propagowania uczciwości, jak również zapobiegania korupcji i jej ścigania w państwach partnerstwa wschodniego poprzez wielostronne podejście oraz z myślą o wspieraniu skuteczniejszej realizacji zobowiązań międzynarodowych, w szczególności zobowiązań ustalonych przez Radę Europy oraz określonych w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji. Członkowie zespołu to między innymi państwa partnerstwa wschodniego, państwa członkowskie UE, instytucje UE, Rada Europy oraz przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. W finansowanym przez Unię Europejską i realizowanym przez Radę Europy „Instrumencie na rzecz praw człowieka, demokracji i państwa prawa” jako jeden ze obszarów współpracy przewiduje się walkę z korupcją.

Aby zareagować na te potrzeby, przy wsparciu Rady Europy utworzono **Zespół ds. Sprawnego Działania Organów Sądowych** w wielostronnych ramach partnerstwa wschodniego. Zespół oraz jego konkretne działania będą ułatwiały wymianę informacji oraz najlepszych praktyk dotyczących skutecznego wymiaru sprawiedliwości z myślą o wspieraniu przestrzegania standardów międzynarodowych przez państwa partnerstwa wschodniego, w szczególności standardów określonych we właściwych konwencjach Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych.